

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ แนวทางการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในตาม
มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 400 กับมาตรฐาน COSO

ผู้เขียน นางสาวกาญจนา ทารินทร์

ปริญญา บัณฑิตมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเรือง เจริญศรี

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการควบคุมภายในตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 400 กับมาตรฐาน COSO และเพื่อทราบแนวทางการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน การศึกษาเป็นการศึกษาเปรียบเทียบในแต่ละองค์ประกอบการควบคุมภายในตามมาตรฐาน COSO โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารและวารสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบความแตกต่าง และเก็บข้อมูลจากผู้สอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อทราบแนวทางประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หรือยละ คำเฉลี่ย

จากการศึกษาองค์ประกอบของการควบคุมภายในตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 400 กับมาตรฐาน COSO พบว่าด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมและด้านการประเมินความเสี่ยงมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ด้านกิจกรรมการควบคุมมีส่วนแตกต่างในเรื่องการใช้เครื่องมือในการประเมินผลคือตามมาตรฐานการสอบบัญชีใช้เครื่องมือวัดผลทางการเงินแบบเดิมแต่ตามมาตรฐาน COSO นำเครื่องมือวัดผลสมัยใหม่มาใช้ ส่วนของข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารตามมาตรฐาน COSO จะให้ความสำคัญในเรื่องของการสื่อสารระหว่างบุคลากรมากกว่า และในด้านการติดตามและประเมินผลมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของการประเมินผลการควบคุมแต่เรื่องการติดตามผลงานนั้นตามมาตรฐาน COSO ให้ความสำคัญมากกว่ามาตรฐานการสอบบัญชี

แนวทางการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผู้สอบบัญชีตอบแบบสอบถามร้อยละ 70 ส่วนใหญ่ตรวจสอบธุรกิจประเภทพาณิชย์กรรมคิดเป็นร้อยละ 64.3 ให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายในค่อนข้างสูงคิดเป็นร้อยละ 50 ขนาดธุรกิจที่ตรวจสอบมีทุนจดทะเบียน 1,000,001 ถึง 5,000,000

บาท คิดเป็นร้อยละ 35.7 ให้ความสนใจด้านการประเมินความเสี่ยงมากเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 โดยจะประเมินทั้งระบบคิดเป็นร้อยละ 78.6 และประเมินตามประสบการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.9

การทำความเข้าใจระบบการควบคุมภายในพบว่าด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมการสัมภาษณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.6429 แสดงว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ด้านการประเมินความเสี่ยงการจัดทำแผนภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.5000 และการสัมภาษณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.1429 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก ด้านกิจกรรมควบคุมการจัดทำแผนภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.8571 และการสัมภาษณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.7143 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก ด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารการสัมภาษณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2143 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก ด้านการติดตามและประเมินผลการจัดทำแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.5000 การสัมภาษณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.8571 และการสอบทานเอกสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.6429 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก

การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในขั้นต้นเพื่อประเมินความมีอยู่จริงและการปฏิบัติงานจริงพบว่าด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม การสอบถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.7857 การสังเกตการณ์การปฏิบัติงานจริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.1429 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก ด้านการประเมินความเสี่ยงพบว่าการสอบถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2143 และการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานจริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2857 การทดสอบแบบจำกัดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.000 และการตรวจสอบเอกสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.2500 แสดงว่ามีความเหมาะสมเท่ากัน ด้านกิจกรรมการควบคุมพบว่าการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานจริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.0714 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก ด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารพบว่าการสอบถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.3571 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก ด้านการติดตามและประเมินผลพบว่าการสอบถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.1429 และการตรวจสอบเอกสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5000 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก

การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในขั้นสุดท้ายกรณีมีหลักฐานครบถ้วนเหมาะสม ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ใช้การทดสอบการปฏิบัติตามระบบคิดเป็นร้อยละ 42.9 กรณีขยายผลการทดสอบการควบคุมภายในส่วนใหญ่ใช้การทดสอบการปฏิบัติตามระบบและการทดสอบสาระสำคัญคิดเป็นร้อยละ 35.7 เท่ากัน แนวทางที่ให้ความเชื่อมั่นเหมาะสมที่สุดคือ การทดสอบการปฏิบัติตามระบบคิดเป็นร้อยละ 64.3 และการสรุปผลภายหลังการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในส่วนใหญ่ใช้การทำการสรุปผลในไว้ในกระดาษทำการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแนวการตรวจสอบเนื้อหาสาระตอนสิ้นปี คิดเป็นร้อยละ 78.6

Independent Study Title Guideline of Internal Control Assessment on Auditing No. 400 and COSO

Authur Ms. Kanchana Tharin

Degree Master of Accounting

Independent Study Advisor Assistant Professor Boonruang Chareonsri

Abstract

The objective of this independent study is to do a comparative study of internal control concept by Auditing No. 400 and COSO, and to find the guideline of internal control assessment. This study is a contrastive study of the elements of internal control under COSO Standard. The data used in this study are collected from books, journals, related documents and also from auditors in Chiang Mai. Data from those documents are used to generalize differences of the Standards, and data from the auditors are used for finding the guideline of internal control assessment. These data are taken to be analyzed to find their percentage and average.

According to the study the elements of internal control under the Auditing No. 400 and the COSO, it is found that control environment and risks assessment are mostly similar. Control activities are different in the use of assessment tools. While the Auditing Standard uses the traditional financial assessment tools, the COSO uses the more modern assessment tools. In terms of information and communication, the COSO focuses on interpersonal communication more than others. For monitoring and evaluation, the control assessment is similar but the COSO puts more emphasis on the monitoring than the Audit Standard.

The percentage of auditors who answered the questionnaire on the guideline of internal control assessment is 70 %. 64.3 % of the auditors perform the audit in commercial businesses. 50 % of them put their emphasis on the internal audit in the high level. 35.7% of the audited businesses stated that their registered capital are from 1,000,001 to 5,000,000 Baht. There are 50% of the auditors

who are interested in risk assessment for the first priority. 78.6 % of them assess the business throughout the system. And 92.9 % of them perform the assessment according to their audit experiences.

For the generalization of understanding about internal control system, it is found that control environment for the interview is really appropriate. The mean of this aspect is 3.6429. The graph shows a mean of 2.500 for risk assessment, and the mean of the interview is 3.1429. This means that the risk assessment is appropriate. There for the control activities, the graph shows a mean of 2.8571 and the interview shows a mean of 2.7143. So, the control activities are also appropriate. In Information and communication aspect, the mean of interview method is 3.2143. This is an appropriate level also. For monitoring and evaluation, questionnaire method has a mean of 2.500, interview method has a mean of 2.8571 and the mean of documentation is 2.6429. This can be interpreted as appropriate level.

In the effectiveness assessment of the basic internal control for assessing the authentic existence and the authentic performance, it is found that the mean of control environment for interview is 3.7857; of the authentic performance observation is 4.1429. This is in a very appropriate level. For the risk assessment, the mean of the interview is 3.2143; of the authentic performance observation is 3.2857, of the limited testing is 3.0000, and of documentation is 3.2500. This means that they are equally appropriate. For the control activities, the mean of authentic performance observation 4.0714, this is in a very appropriate level. In Information and communication aspect, the mean of interview method is 4.3571. This is in a very appropriate level. For monitoring, questionnaire method has a mean of 4.1429 and the mean of document audit is 3.5000. This can be interpreted as appropriate level.

In the final stage of effectiveness assessment of internal control with the sufficient and appropriate evidences, 42.9 % of the auditors mostly use the test of control. In case of the extension of test of control, they use the test of control and the substantive test are equal at 35.7 %. For the most appropriate reliable effectiveness assessment of the internal control, 64.3 % are the test of control. In the conclusion after effectiveness assessment of the internal control, 78.6 % use the method of summarizing in the working paper for being the guideline of substantive test at the end of the year.